

Kulturutskottets betänkande 2021/22:KrU3

Radio och tv i allmänhetens tjänst

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden, främst med hänvisning till pågående arbete och genomförda insatser. Motionerna handlar bl.a. om reformering av radio och tv i allmänhetens tjänst, beslut vid förhandsprövning av nya tjänster och distributionsformer.

I betänkandet finns tio reservationer (M, SD, C, KD).

Behandlade förslag

Cirka 50 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2020/21 respektive 2021/22.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Bakgrund.....	5
Utskottets överväganden.....	7
Inför tillståndsperioden 2026–2033.....	7
Finansiering av public service.....	9
Beslut vid förhandsprövning av nya tjänster hos public service- företagen.....	11
Distributionsformer för public services program.....	13
Motionsyrkanden som bereds förenklat.....	17
Reservationer.....	18
1. Inför tillståndsperioden 2026–2033, punkt 1 (M).....	18
2. Inför tillståndsperioden 2026–2033, punkt 1 (SD).....	19
3. Inför tillståndsperioden 2026–2033, punkt 1 (C).....	20
4. Inför tillståndsperioden 2026–2033, punkt 1 (KD).....	21
5. Finansiering av public service, punkt 2 (M).....	22
6. Finansiering av public service, punkt 2 (SD).....	23
7. Beslut vid förhandsprövning av nya tjänster hos public service- företagen, punkt 3 (SD).....	24
8. Beslut vid förhandsprövning av nya tjänster hos public service- företagen, punkt 3 (C).....	24
9. Distributionsformer för public services program, punkt 4 (SD).....	25
10. Distributionsformer för public services program, punkt 4 (KD).....	26
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	28
Motion från allmänna motionstiden 2020/21.....	28
Motioner från allmänna motionstiden 2021/22.....	28
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet.....	33

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Inför tillståndsperioden 2026–2033

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1841 av Maria Stockhaus och Camilla Waltersson Grönvall (båda M) yrkande 3,

2021/22:2472 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 1,

2021/22:2629 av Sten Bergheden (M) yrkande 2,

2021/22:3368 av Viktor Wärnick m.fl. (M) yrkande 9,

2021/22:3513 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 9 och

2021/22:4162 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 27.

Reservation 1 (M)

Reservation 2 (SD)

Reservation 3 (C)

Reservation 4 (KD)

2. Finansiering av public service

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2472 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 3,

2021/22:2629 av Sten Bergheden (M) yrkandena 3 och 4 samt

2021/22:3368 av Viktor Wärnick m.fl. (M) yrkandena 10–12.

Reservation 5 (M)

Reservation 6 (SD)

3. Beslut vid förhandsprövning av nya tjänster hos public service-företagen

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2472 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 9 och

2021/22:3513 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 11.

Reservation 7 (SD)

Reservation 8 (C)

4. Distributionsformer för public services program

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1841 av Maria Stockhaus och Camilla Waltersson Grönvall (båda M) yrkande 4,

2021/22:2472 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 8 och 10,

2021/22:2864 av Betty Malmberg (M) yrkande 2 och

2021/22:4165 av Pia Steensland m.fl. (KD) yrkande 2.

Reservation 9 (SD)

Reservation 10 (KD)

5. **Motionsyrkanden som bereds förenklat**

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 3 mars 2022

På kulturutskottets vägnar

Christer Nylander

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christer Nylander (L), Vasiliki Tsouplaki (V), Kristina Axén Olin (M), Lawen Redar (S), Hans Hoff (S), Annicka Engblom (M), Bo Broman (SD), Lars Mejern Larsson (S), Catarina Deremar (C), Ann-Britt Åsebol (M), Angelika Bengtsson (SD), Azadeh Rojhan Gustafsson (S), Roland Utbult (KD), Åsa Karlsson (S), Jonas Andersson i Lingham (SD), Anna Sibinska (MP) och John E Weinerhall (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet 45 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2020/2021 respektive 2021/22 som handlar om förändringar i uppdrag för och finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst inför kommande tillståndspano 2026–2033, förhandsprövning av nya tjänster samt distributionsformer för public service.

Utskottet förslår att 27 yrkanden bereds i förenklad form eftersom de tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilaga 1. Motionsförslag som bereds i förenklad form finns i bilaga 2.

Utskottet fick i februari 2022 information från Sveriges Radio AB (SR), Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR). Utredningen för innehållsvillkor på internet för public service (Ku 2021:01) informerade utskottet i februari om förslagen i betänkande SOU 2022:5 Innehållsvillkor för public service på internet – och ordningen för beslut vid förhandsprövning.

Bakgrund

Huvudsaklig lagstiftning

Radio- och tv-lagen (2010:696) innehåller bestämmelser om tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv, videodelningsplattformar, ljudradiosändningar och beställradio. I lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst regleras formerna för medelstillelning till de tre public service-företagen och finansiering av public service. Public service-företagens verksamhet omfattas även av bestämmelser i yttrandefrihetsgrundlagen (1991:1469).

Mediepolitiska mål

De mål för mediepolitiken som riksdagen har beslutat är att stödja yttrandefrihet, mångfald, massmediernas oberoende, tillgänglighet samt att motverka skadlig mediepåverkan (prop. 2014/15:1 utg.omr. 17, bet. 2014/15:KrU6, rskr. 2014/15:96).

Sändningstillstånd för public service-företagen 2020–2025

Sändningstillstånden för SR, SVT och UR, nedan public service-företagen, löper 2020–2025.

Public service-företagens huvudsakliga uppdrag är att erbjuda ett mångsidigt programutbud som omfattar allt från det breda anslaget till mer särpräglade programtyper. Utbudet ska vara tillgängligt för alla, spegla mångfalden i hela landet och kännetecknas av god kvalitet, allsidighet och relevans. Verksamhetens betydelse för den fria åsiktsbildningen ska beaktas och utrymme ska ges för en mångfald av åsikter och meningssytringar. I uppdraget ligger bl.a. att erbjuda ett mångsidigt kulturutbud, ett varierat utbud för barn och unga samt program på minoritetsspråk och en skyldighet att särskilt beakta behoven hos personer med funktionsnedsättning. För SR och SVT utgör nyhetsrapporteringen, nationellt och regionalt, en central del av verksamheten. Public service-företagen ska vidare genom sin verksamhet bidra till att stärka en livskraftig produktionsmarknad i hela landet.

Kärnverksamheten utvidgades i de nuvarande sändningstillstånden till att omfatta tillhandahållanden av radio- och tv-program på public service-företagens egna plattformar på fritt tillgängliga och öppna delar av internet. Företagen har även fått möjlighet att tillgodoräkna sig en viss andel av programverksamheten på internet. Varje enskilt innehållsvillkor ska dock huvudsakligen uppfyllas i marknätet (prop. 2018/19:136, bet. 2019/20:KrU2, rskr. 2019/20:20).

Utskottets överväganden

Inför tillståndsperioden 2026–2033

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att utreda tillstånds- och budgetprocessen inför sändningsperioden 2026–2033 och bredden i public service-uppdraget. Utskottet hänvisar framför allt till kommande public service-dialog.

Jämför reservation 1 (M), 2 (SD), 3 (C) och 4 (KD).

Motionerna

Viktor Wärnick m.fl. (M) föreslår i kommittémotion 2021/22:3368 yrkande 9 att regeringen tillsätter en ny public service-utredning med uppdrag att utreda en ny tillstånds- och budgetprocess inför sändningsperioden 2026–2033. Motionärerna anför bl.a. att tillståndsprocessen bör inledas med en utveckling och precisering av vad radio och tv i allmänhetens tjänst bör ha för betydelse i ett nytt medielandskap. Maria Stockhaus och Camilla Waltersson Grönvall (båda M) framför liknande resonemang om att public service-uppdraget bör renodlas i motion 2021/22:1841 yrkande 3. Sten Bergheden (M) framför i motion 2021/22:2629 yrkande 2 att regeringen bör se över vilka verksamheter som ska ligga inom public services uppdrag.

Aron Emilsson m.fl. (SD) vill i kommittémotion 2021/22:2472 yrkande 1 att en genomgripande utredning tillsätts för att modernisera public service som system i syfte att uppnå en högre trovärdighet för public service.

Catarina Deremar m.fl. (C) betonar i kommittémotion 2021/22:3513 yrkande 9 vikten av ett fortsatt brett uppdrag för public service. Enligt motionärerna är ett fortsatt brett uppdrag centralt för att utbudet ska fortsätta att vara relevant för många i Sverige, inte minst för personer med funktionsnedsättning.

Roland Utbult m.fl. (KD) vill i kommittémotion 2021/22:4162 yrkande 27 värna ett brett tillgängligt public service, med ett på sikt smalare uppdrag med fokus på samhällsinformation, oberoende och saklig nyhetsförmedling samt ett högkvalitativt kulturutbud. Motionärerna vill se ett tydligare fokus på det som är kärnan i public service-uppdraget.

Bakgrund

Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag i proposition 2018/18:136 Ett modernt public service nära publiken – villkor 2020–2025 att en s.k. public service-dialog ska genomföras under kommande tillståndsperiod med de tre public service-företagen och företrädare för regeringen (prop.

2018/19:136, bet. 2019/20:KrU2, rskr. 2019/20:20). Syftet är att ha en planerad översyn av public service-företagens uppdrag och förutsättningar under tillståndspanenoden, bl.a. mot bakgrund av medieutvecklingen. För att stärka verksamhetens legitimitet och för att stimulera till ett offentligt samtal om public service avser regeringen att även bjuda in branschaktörer och intresseorganisationer till dialogen. I övrigt är det en fråga för regeringen att bestämma de närmare detaljerna i public service-dialogens utformning och formerna för redovisning av denna utöver det att riksdagen informeras.

Under föregående tillståndspanenod hade regeringen (Kulturdepartementet) en s.k. halvtidsöversyn med public service-företagen där företagsledningarna bl.a. kunde ge sin syn på om de dåvarande villkoren hade gett avsedd effekt i verksamheten. Kultur- och demokratiministern redovisade resultatet av den översynen för kulturutskottet i mars 2017.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill åter understryka den breda politiska enighet med vilken riksdagen fattade beslut om innevarande sändningstillstånd huvuduppdrag, nämligen att erbjuda ett mångsidigt programutbud som omfattar såväl det breda anslaget som mer särpräglade programtyper tillsammans med verksamhetens viktiga roll för grävande journalistik och att granska samhällets makthavare.

Utskottet ser ett behov av att belysa verksamhetens förutsättningar inför kommande tillståndspanenod. Detta kommer bl.a. att utföras inom ramen för public service-dialogen som riksdagen beslutat om. Public service-företagens nya möjlighet att under pågående period tillgodoräkna sig en viss andel av programverksamheten på internet för att uppfylla sina uppdrag behöver följas upp. Aviserade ändringar i yttrandefrihetsgrundlagen fr.o.m. den 1 januari 2023 om vilka av de nuvarande innehållsvillkoren för public services sändningar i marknätet som är lämpliga att ställa upp för verksamheten på internet under resterande del av tillståndspanenoden är en annan viktig fråga att följa. Nya sändningstillstånd brukar föregås av utredningar. Innevarande sändningstillstånd är inne på det tredje av sex år och utskottets bedömning är att det finns tillräckligt med tid för att se över förutsättningarna inför den kommande åttaåriga tillståndspanenoden 2026–2033.

Utskottet tycker att det i sammanhanget är värt att lyfta fram de satsningar som SR och SVT gör på sin nyhetsförmedling. Utveckling av nyhetsarbetet är ett prioriterat område för SR sedan 2021 och utgör i dag mer än hälften av det talade utbudet i företagets marksända kanaler och 25 procent av det totala utbudet. SVT:s nationella nyheter och samhällsfakta utgör drygt 20 procent av företagets samlade programutbud för vuxna. Under 2021 etablerade SVT fyra nya redaktioner och senast 2024 ska det finnas 50 redaktioner runt om i landet, vilket i så fall blir en fördubbling jämfört med 2015.

Utskottet finner för närvarande inga skäl att rikta något tillkännagivande till regeringen i enlighet med motionsyrkandena och avstyrker därmed

motionerna 2021/22:1841 (M) yrkande 3, 2021/22:2472 (SD) yrkande 1, 2021/22:2629 (M) yrkande 2, 2021/22:3368 (M) yrkande 9, 2021/22:3513 (C) yrkande 9 och 2021/22:4162 (KD) yrkande 27.

Finansiering av public service

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om finansiering av public service. Utskottet hänvisar bl.a. till genomförda åtgärder och det utredningsarbete som låg till grund för den förändrade betalningsmodellen för public service.

Jämför reservation 5 (M) och 6 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2021/22:3368 föreslår Viktor Wärnick m.fl. (M) att olika anslagsnivåer, och därmed också nivån på public service-avgiften, bör prövas inom ramen för en ny tillstånds- och budgetprocess utifrån underlag som public service-företagen själva tar fram (yrkande 10), att public service-avgiften bör balanseras årligen för att undvika ett för stort överskott på public service-kontot (yrkande 11) samt att regeringen bör utreda public service-avgiftens tekniska utformning och dess negativa marginaleffekter på jobb och tillväxt samt återkomma med eventuella förslag på justeringar (yrkande 12). Motionärerna menar bl.a. att public service har stora resurser och en privilegierad ställning genom att dess intäkter är reglerade, förutsägbara och oberoende av marknadens förändringar under tillståndsperioden samt att skattebetalarna har ett legitimt intresse av att skattemedel används effektivt. Även Sten Bergheden vill i motion 2021/22:2629 att ekonomin för public service ses över (yrkande 3) liksom att det ses över om det är möjligt att ta bort eller avsevärt sänka public service-avgiften (yrkande 4).

I kommittémotion 2021/22:2472 yrkande 3 av Aron Emilsson m.fl. (SD) tar motionärerna upp att kostnaderna för public service ska minska och att det bör utredas hur en effektivisering på bästa sätt kan uppnås.

Bakgrund

För att ge tydliga och stabila planeringsförutsättningar samt minska möjligheten för riksdagen och regeringen att detaljstyra verksamheten vid public service-företagen, fattar riksdagen sedan 2020 beslut om tilldelning av avgiftsmedel för hela tillståndsperioden (prop. 2017/18:261, bet. 2018/19:KrU2, rskr. 2018/19:24).

Den beslutade årliga uppräknigen om 2 procent uppgår för 2022 till ca 175 miljoner kronor. De tre public service-företagen tilldelades sammanlagt 8 909 400 000 kronor från public service-kontot för 2022.

Public service-avgiften

Sedan den 1 januari 2019 betalar alla som är obegränsat skattskyldiga, som har en beskattningsbar förvärvsinkomst och som vid beskattningsårets ingång har fyllt 18 år en public service-avgift. Regeringens utgångspunkt för beräkningen av avgiftens storlek är att avgiftsmedlen ska täcka kostnaderna för public services verksamhet. Avgiften ska betalas med 1 procent av den beskattningsbara förvärvsinkomsten. För 2019 beräknades det innebära en inkomst motsvarande 2,092 inkomstbasbelopp för beskattningsåret, vilket resulterade i en public service-avgift om högst 1 347 kronor per person (prop. 2017/18:261, bet. 2018/19:KrU2, rskr. 2018/19:24).

Avgiftsintäkterna från public service-avgiften har enligt regeringen varit något högre än beslutad medelstilldelning till public service-företagen. För 2020 uppgick public service-avgiften till maximalt 1 397 kronor per person. Därför har avgiftssänkningar genomförts. För 2021 uppgick public service-avgiften till maximalt 1 329 kronor per person och under 2022 beräknas avgiften som högst uppgå till 1 327 kronor per person.

Public service-avgiften utreddes av Parlamentariska public service-kommittén (Ku 2016:06) som i sitt delbetänkande presenterade förslag på en uppbrödsmodell som bedömdes vara långsiktigt stabil och legitim samt värnade public service-företagens oberoende. Kommittén gjorde även en bedömning av den föreslagna modellens för- och nackdelar jämfört med dåvarande radio- och tv-avgift. I betänkandet presenterades förslagets konsekvenser, däribland fördelnings- och samhällsekonomiska effekter (SOU 2017:79). Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag, som i stort överensstämde med utredningens (prop. 2017/18:261, bet. 2018/19:KrU2, rskr. 2018/19:24).

Public service-kontot

De avgiftsmedel som Skatteverket tar in förs över till ett räntebärande konto (public service-kontot) i Riksgäldskontoret som Kammarkollegiet förvaltar. Avgiftsmedlen hanteras därmed åtskilda från övriga medel i statens budget.

Kammarkollegiet beräknade ett överskott på public service-kontot vid förra årets slut (Ku2021/00738). Regeringen menar att det delvis beror på att avgiftssänkningen som gjordes 2021 ännu inte slagit igenom på kontot. Pandemins eventuella effekt på avgiftsintäkterna under 2020 är inte heller känd enligt regeringen. Regeringen förväntar sig vidare att överskottet minskar i samband med den avräkning som genomförs senast i mars 2022. Regeringen bedömde hösten 2021 att ytterligare en sänkning av avgiften borde genomföras för att avgiftsintäkterna bättre ska motsvara medelstilldelningen samt för att undvika ett alltför stort överskott på kontot. Enligt regeringen har man tagit hänsyn till den osäkerhet som råder i samband med avräkningen i början av 2022. Public service-avgiften för 2022 sänktes i enlighet med regeringens förslag (prop. 2021/22:1 utg. omr. 17, bet. 2021/22:KrU1, rskr. 2021/22:85).

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att den betalningsmodell för public service som infördes 2019 föregicks av en bred enighet om att den tidigare licensfinansieringen hade spelat ut sin roll för att trygga en oberoende och stark public service som ska ses som en kollektiv nytta som gynnar alla medborgare.

Utskottet konstaterar här att Parlamentariska public service-kommittén analyserade möjliga alternativa modeller utifrån områdets särskilda krav och mål samt beaktade vem som ska vara betalningsskyldig och om betalningsskyldigheten skulle knytas till innehav av viss mottagningsutrustning. Utskottet menar att kommitténs konsekvensanalys av förslagen gjordes i enlighet med kommittéförordningen (1998:1474) och visar att public service-avgiften är solidarisk, inte minst utifrån ett ungdoms- och jämställdhetsperspektiv.

Utskottet har vid flera tillfällen uttryckt vikten av att public service-kontot balanseras för att undvika överskott. Utskottet noterar att regeringen vidtar åtgärder för att public service-kontot ska vara i balans. Riksdagen har även återkommande fattat beslut om ändringar i lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst för att sänka public service-avgiften så att den årliga insättningen på public service-kontot motsvarar beslut om medelstillelse för perioden 2020–2025.

Utskottet finner sammanfattningsvis inga skäl att tillstyrka motionerna 2021/22:2472 (SD) yrkande 3, 2021/22:2629 (M) yrkandena 3 och 4 samt 2021/22:3368 (M) yrkandena 10–12.

Beslut vid förhandsprövning av nya tjänster hos public service-företagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om förhandsprövning av nya tjänster inom ramen för public service-uppdraget med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation 7 (SD) och 8 (C).

Motionerna

Aron Emilsson m.fl. (SD) vill i kommittémotion 2021/22:2472 yrkande 9 att förhandsprövningar inte ska göras av en myndighet under regeringen. Motionärerna är skeptiska till om det är politikerna och särskilt regeringens uppdrag att avgöra om public service-företagen ska få lov att starta nya tjänster.

Catarina Deremar m.fl. (C) framför i kommittémotion 2021/22:3513 yrkande 11 behovet av ökat oberoende för public service. Motionärerna menar

att oberoendet är centralt för att public service ska kunna uppfylla uppdragets demokratiska syfte. Detta bör enligt motionärerna även fastslås i fråga om förhandsprövningen så att regeringen inte är inblandad i beslutsfattande vad gäller förhandsprövningen.

Bakgrund

Public service omfattas av statsstödsreglerna eftersom verksamheten bekostas av allmänna medel och har en potentiell påverkan på konkurrensen och handeln mellan EU:s medlemsstater. Det är bara EU-kommissionen som kan godkänna statsstöd.

Sedan 2010 finns i Sverige ett system med förhandsprövning utformat i enlighet med det som anges i Europeiska kommissionens tolkningsmeddelande om tillämpningen av statligt stöd på radio och tv i allmänhetens tjänst (EUT C 257, 27.10.2009) och med beaktande av det s.k. Amsterdamprotokollet (Protokoll om systemet för radio och tv i allmänhetens tjänst (EGT C 340, 10.11.1997).

Förhandsprövningen av nya tjänster ska säkerställa att statligt stöd används för tjänster som bidrar till att public service-uppdraget uppfylls utan att påverka konkurrensen på mediemarknaden på ett otillbörligt sätt. Förhandsprövningen regleras i medelsvillkoren för public service-företagen. Bestämmelser om processen finns i förordningen (2019:1256) om uppgifter för Myndigheten för press, radio och tv vid förhandsprövning av tjänster hos public service-företagen. Myndighetens uppgift är att bereda ärenden med anmälningar om nya tjänster och göra en bedömning som överlämnas till regeringen. Det är regeringen som slutligen avgör om nya tjänster av betydelse eller väsentliga ändringar i befintliga tjänster inom ramen för den kompletterande verksamheten som public service-företagen vill lansera ska godkännas. Skälet till denna ordning är att det är regeringen som utifrån riksdagens beslut formulerar uppdraget till public service (prop. 2018/19:136 49 och prop. 2008/09:195).

Riksdagen riktade hösten 2019 ett tillkännagivande till regeringen om att snarast tillsätta en utredning som ser över möjligheterna till en ordning för förhandsprövning där regeringen inte är den sista instansen (bet. 2019/20:KrU2 punkt 6, rskr. 2019/20:20). Regeringen har konstaterat att det finns nackdelar med att regeringen beslutar om godkännande av tjänster som anmäls för förhandsprövning. Att regeringen fattar det slutliga beslutet skulle kunna uppfattas som politisk styrning som påverkar oberoendet för public service negativt (prop. 2018/19:136).

Pågående arbete

Regeringen tillsatte i mars 2021 en utredning om innehållsvillkor för public service på internet och ordningen för beslut vid förhandsprövning för att bl.a. analysera möjligheterna att ändra befintlig ordning, vilken instans – befintlig

eller ny – som bör fatta det slutliga beslutet vid en förhandsprövning och om det finns behov av att beslut ska kunna överklagas. Utredaren ska enligt direktiven ta hänsyn till att public service verkar på en konkurrensutsatt marknad med snabb teknikutveckling och att avgiftsmedlen ska användas på ett effektivt sätt (dir. 2021:19). Uppdraget redovisade den 15 februari 2022.

Utredningen föreslår att Myndigheten för press, radio och tv ska fatta beslutet vid en förhandsprövning för att minska risken att beslutet uppfattas som politisk styrning. Utredningen ser detta som ytterligare en komponent för att värna public service-företagens oberoende. Beslut bör kunna överklagas och ändring av ordningen för förhandsprövningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2023 (SOU 2022:5).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tagit del av utredningens betänkande och finner ingen anledning att föregripa den pågående beredningen av utredningens förslag. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2021/22:2472 (SD) yrkande 9 och 2021/22:3513 (C) yrkande 11.

Distributionsformer för public services program

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om distributionsformer för public service, främst med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation 9 (SD) och 10 (KD).

Motionerna

I kommittémotion 2021/22:2472 av Aron Emilsson m.fl. (SD) vill motionärerna att public service-företagens webbinnehåll ska inkluderas i sändningstillstånden (yrkande 8) och att regeringen tillsätter en utredning som ser över frågan om övergången från marksänd tv till andra distributionsätt (yrkande 10). Motionärerna menar att bl.a. public service-företagens webbplatser innehåller mycket som vanliga tv-sändningar inte innehåller samt att det behöver klargöras om marknätet ska finnas kvar och hur stor andel av public services utbud som ska sändas via etern.

I kommittémotion 2021/22:4165 yrkande 2 vill Pia Stensland m.fl. (KD) säkerställa att personer med funktionsnedsättning får tillgång till de medier som har vuxit fram på senare år, t.ex. webb-tv. Motionärerna för bl.a. fram att medieutbudet för personer med funktionsnedsättning behöver ses över i takt med att medielandskapet förändras samt att det är viktigt att public services utbud, särskilt UR:s, är tillgängligt för personer med funktionsnedsättning och möter minoritetens behov och önskemål.

Maria Stockhaus och Camilla Waltersson Grönvall (båda M) föreslår i motion 2021/22:1841 yrkande 4 att regeringen framöver ska sträva efter att formulera public service-företagens uppdrag på ett sätt som inte begränsar deras uppdrag till specifika tekniska distributionskanaler.

Betty Malmberg (M) vill i motion 2021/22:2864 yrkande 2 att det ska utvärderas i vilken grad medieaktörer levererar sitt programinnehåll utan att hänvisa till externa distributionsplattformar. Motionären menar att det är ett störande moment för många att program på radio och tv allt oftare hänvisar till olika appar, poddar, SVT Play etc.

Bakgrund

Marknätets utbud

Enligt nuvarande sändningstillstånd ska 99,8 procent av den fast bosatta befolkningen kunna ta emot public services sändningar i marknätet. Myndigheten för press, radio och tv och Nordicom konstaterar i en rapport att huvuddelen av de privatägda kanalerna kan hänföras till tre aktörer som tillsammans med SVT står för 95 procent av det samlade linjära tv-tittandet i Sverige. Enligt rapporten kan man inte förvänta sig att utbudet eller antalet tillståndshavare på marknaden för linjär tv kommer att förändras i någon större omfattning (Medieutveckling – Medieekonomi 2020).

Enligt samma studie finns det ett fortsatt intresse för att sända tv i marknätet. Andelen abonnenter av betal-tv i marknätet sjunker dock vilket påverkar tillståndshavarnas intäkter. Avgörande för ett programföretags vilja att sända tv i marknätet är enligt rapporten, förutom för public service, möjligheten till intäkter. De ekonomiska förutsättningarna för att bedriva sändningar i marknätet påverkas av hur många aktörer som sänder. Om några tillståndshavare väljer att lämna marknätet och utrymmet inte kan fyllas ökar kostnaderna för dem som är kvar. Det finns därför enligt rapporten anledning att skapa så god tydlighet och förutsägbarhet för verksamheten i marknätet som möjligt och tillståndshavarens längd bör bestämmas på ett sätt som ger störst möjligheter för programbolag att långsiktigt planera sin verksamhet.

Vidaresändningsplikt för tekniska tilläggstjänster

Program i SVT1, SVT2, Kunskapskanalen och Barnkanalen/SVT24 omfattas i dag av vidaresändningsplikt enligt radio- och tv-lagen (2010:696). Det innebär att programmen erbjuder bl.a. textning, tolkning, uppläst text eller liknande. Dessa tjänster anses utgöra en del av ett program och omfattas därför av nuvarande delegationsbestämmelse för vidaresändningsplikt. För tjänster som innebär att tittaren uppmärksammas på innehåll som finns på öppna internet och som kan göra program tillgängliga för personer med funktionsnedsättning gör regeringen bedömningen att sådana inte omfattas av den nuvarande delegationsbestämmelsens tillämpningsområde eftersom de inte utgör en del av ett program.

Pågående arbete

Ändringar i radio- och tv-lagen

I departementsskrivelsen Ändringar i radio- och tv-lagen (2021:12) presenterar regeringen förslag om bl.a. tillståndsperioder för tv. I december 2021 beslutade regeringen om lagrådsremissen Ökad insyn i ägandet av radio- och tv-företag och bättre villkor för kommersiell radio. Regeringen föreslår där ändringar i radio- och tv-lagen som ger synkroniserade tillståndsperioder för tv. Samtliga tv-tillstånd blir då lika långa fr.o.m. nästa tillståndsperiod som inleds 2026. Genom synkroniserade tillståndsperioder ges enligt regeringen bättre förutsättningar för en samlad och regelbunden översyn och bedömning av vilket sändningsutrymme som bör avsättas för marksänd tv, både på kort och på lång sikt. Regeringen har aviserat en proposition i ärendet till den 22 mars 2022. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2022.

Public service-företagens programverksamhet genom tråd

Regeringen har gett en särskild utredare i uppdrag att bedöma vilka av de nuvarande innehållsvillkoren för public service-företagens sändningar i marknätet som är lämpliga att ställa upp för deras verksamhet på internet under den resterande delen av tillståndsperioden. Utredaren har även i uppdrag att analysera hur en övergång till ett mer teknikneutralt public service-uppdrag kan ske fr.o.m. den 1 januari 2026 (dir. 2021:19). Uppdraget redovisades den 15 februari 2022.

Utredningen föreslår att regeringen ska få besluta att programrelaterade villkor som anges i radio- och tv-lagen ska gälla för sändningar av ljudradio, tv och sökbar text-tv samt tillhandahållanden av beställradio och beställ-tv där verksamheten finansieras med public service-avgift. Även villkoren om opartiskhet och saklighet, genmäle, förbud mot och villkor för reklam och andra annonser, sponsrade program och produktplacering bedöms som lämpliga att ställa upp under den återstående delen av tillståndsperioden, dvs. t.o.m. den 31 december 2025.

Utredningen gör vidare bedömningen att det inte krävs någon ändring av granskningsnämndens uppdrag för att nämnden i efterhand ska kunna granska om public service-innehåll på internet uppfyller de programrelaterade villkor som ställts upp enligt bestämmelser i radio- och tv-lagen. Däremot föreslår utredningen att förordningen (2020:879) med instruktion för MPRTV ändras så att en anmälan till granskningsnämnden som avser ett program som tillhandahållits i beställradio eller beställ-tv och där villkor gäller enligt beslut från regeringen ska göras inom tre månader från att tillhandahållandet inletts. Utredningen gör vidare bedömningen att de villkor som föreslås gälla för sändningar och tillhandahållanden på internet även bör omfattas av granskningsnämndens årliga uppföljning av public service-uppdraget under innevarande tillståndsperiod (2020–2025).

Utredningen konstaterar att det finns flera alternativ för en mer teknikneutral reglering. Utredningen anser dock att en särskild lag om public

service som kombineras med annat styrdokument, dock ej avtal, vore en lämplig form. En sådan lösning gör det möjligt att samla bestämmelser om innehållsvillkor som gäller oavsett hur program distribueras eller om program innehåller ljud, rörlig bild, bild eller text. I en sådan lag kan enligt utredningen även allmänna principer och målbestämmelser för verksamheten och dess oberoende anges.

Utredningen föreslår att förslagen om villkor för public service-företagens innehåll på internet träder i kraft den 1 juli 2023 (SOU 2022:5). Förutsättningen för att genomföra förslagen är att de ändringar som nu föreslås i yttrandefrihetsgrundlagen genomförs (prop. 2021/22:59 punkt 2). Dessa lagändringar föreslås i sin tur träda i kraft den 1 januari 2023 och behandlas i betänkande 2021/22:KU14.

Vidaresändningsplikt för tekniska tilläggstjänster

Regeringen föreslår i proposition 2021/22:59 Ett ändamålsenligt skydd för yttrande- och tryckfriheten (punkt 2) att bestämmelsen i yttrandefrihetsgrundlagen om vidaresändningsplikt ändras så att det tydligt framgår att skyldigheten får omfatta tjänster som utgörs av textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmet tillgängligt för personer med funktionsnedsättning. Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2023 och behandlas i betänkande 2021/22:KU14.

Utskottets ställningstagande

Det är viktigt att public service kan erbjuda en programverksamhet med hög kvalitet och relevans i ett starkt föränderligt medielandskap. Som framgår ovan har Utredningen för innehållsvillkor på internet för public service (Ku 2021:01) nyligen överlämnat förslag till regeringen om vilka innehållsvillkor för public service-företagens sändningar i marknätet som är lämpliga att ställa upp för deras verksamhet på internet under resterande tillståndspanad. Utskottet finner inga skäl att förgripa beredningen av dessa förslag.

Utskottet noterar att regeringens aviserade förslag om synkroniserade tillståndspanader även syftar till att underlätta bedömningen av vilket sändningsutrymme som bör avsättas för marksänd tv på såväl kort som lång sikt.

Utskottet välkomnar vidare regeringens förslag om ändringar i yttrandefrihetsgrundlagen för att förtydliga vidaresändningsplikten.

Utskottet avstyrker därmed motionerna 2021/22:1841 (M) yrkande 4, 2021/22:2472 (SD) yrkandena 8 och 10, 2021/22:2864 (M) yrkande 2 samt 2021/22:4165 (KD) yrkande 2.

Motionsyrkanden som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns i bilaga 2.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare under valperioden behandlat motionsyrkanden som rör samma eller i huvudsak samma frågor som finns i bilaga 2. Detta har gjorts i betänkandena 2018/19:KrU2, 2018/19:KrU14, 2019/20:KrU2 samt 2020/21:KrU3. Riksdagen avslog motionsyrkandena i enlighet med utskottets förslag. Utskottet avstyrker motionsyrkandena i bilaga 2 med hänvisning till detta.

Reservationer

1. **Inför tillståndspanoriden 2026–2033, punkt 1 (M)**

av Kristina Axén Olin (M), Annicka Engblom (M), Ann-Britt Åsebol (M) och John E Weinerhall (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3368 av Viktor Wärnick m.fl. (M) yrkande 9,

bifaller delvis motionerna

2021/22:1841 av Maria Stockhaus och Camilla Waltersson Grönvall (båda M) yrkande 3,

2021/22:2629 av Sten Bergheden (M) yrkande 2 och

2021/22:4162 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 27 och avslår motionerna

2021/22:2472 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 1 och

2021/22:3513 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 9.

Ställningstagande

Medier är en fundamental del av vårt samhälle. Det är genom dem vi får vår världsbild och formar våra uppfattningar. Information sprids, medborgarna kan ta ställning, maktutövning granskas och inflytande, ansvarstagande och samlad klokskap säkras. Om medieverkligheten förändras fundamentalt, måste även mediepolitiken prövas. Politiken kan inte nöja sig med att önska sig tillbaka till en verklighet som inte längre finns eller låtsas som om lite har hänt, när så mycket har förändrats. Därför behövs en ny mediepolitik för 2020-talet, med mångfald som ledstjärna.

Regeringen och riksdagen styr public service genom sändningstillstånd med beslut om ramarna för public service-företagens verksamhet. Inom dessa ramar har public service-företagen full integritet att själva utforma sin verksamhet och bedriva sitt journalistiska arbete. För att i ännu högre grad än i dag förena dessa båda ambitioner vill vi moderater se en ny budget- och beredningsprocess där regeringen och riksdagen fortsätter att styra genom sändningstillstånden men där det också inför varje beslut om nytt sändningstillstånd åläggs public service-företagen att ta fram förslag på olika prioriteringar och anslagsnivåer. Public service-företagen bör få i uppgift att redovisa en framtida verksamhet i åtminstone två alternativa anslagsperspektiv – ett nollalternativ som utgår från dagens anslagsnivåer och

ett alternativ som utgår från en reducerad anslagsnivå. Detta ger politiken underlag för välinformerade beslut utan att politiken går in i själva programverksamheten. Processen kan vägledas av formuleringar i de innevarande sändningstillstånden med nyckelbegrepp som allmänintresse och hög kvalitet.

Vi menar att en tillståndsprocess bör inledas med en utveckling och precisering av vad radio och tv i allmänhetens tjänst bör ha för betydelse i ett nytt medielandskap. För att detta ska fungera behöver de olika länkarna i kedjan fram till riksdagsbeslut hänga ihop tidsmässigt. Rätt turordning är att först definiera uppdraget för public service och sedan bestämma anslagen. Det är inte minst kritiskt att bolagens redovisning av de olika anslagsalternativen kommer tidigt i processen.

Vi vill att uppdrag och anslag till public service bereds i ett sammanhang och att detta avspeglas i beslut om utredningsdirektiv som normalt föregår ett nytt sändningstillstånd. Vi menar att detta har brutit i tidigare tillståndsprocesser.

2. Inför tillståndsperioden 2026–2033, punkt 1 (SD)

av Bo Broman (SD), Angelika Bengtsson (SD) och Jonas Andersson i Lingham (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2472 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 1 och avslår motionerna

2021/22:1841 av Maria Stockhaus och Camilla Waltersson Grönvall (båda M) yrkande 3,

2021/22:2629 av Sten Bergheden (M) yrkande 2,

2021/22:3368 av Viktor Wärmick m.fl. (M) yrkande 9,

2021/22:3513 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 9 och

2021/22:4162 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 27.

Ställningstagande

Public service, tillsammans med tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen, är grundbultar i vårt mediasystem och i förlängningen i vår demokrati. För Sverigedemokraterna fyller public service en viktig funktion då den är att betrakta som ett allmänintresse. Public service har ett viktigt grunduppdrag i att förmedla kvalitativ samhällsinformation, ha ett brett utbud

av svensk och nordisk film- och tv-produktion för svenska folket, producerat på svenska i Sverige och vara en aktör som främjar svenska språket och belyser svensk kultur och natur. Utöver det har man även ett särskilt viktigt uppdrag att säkerställa att betydelsefull information når hela befolkningen vid krissituationer. Det är därför också viktigt att public service får de resurser som verksamheten behöver för att kunna utföra det uppdrag som man ålagts, men även att bolagen inte lägger betydande medel på innehåll som kan tillgodoses av kommersiella aktörer.

Allt fler kritiska röster uttrycker att bolagen inte uppfyller kraven i sändningstillstånden. Trots fortsatt höga förtroendesiffror ser vi också oroligt på det vikande förtroendet bland allt fler grupper och utmaningen i att behålla förtroendet hos nya generationer med tanke på förändrade medievanor. Vi ser omfattande förändringar i vår mediekonsumtion och i mediebolagens innehåll. Detta är ytterligare ett skäl till att reformera public service för att göra den smalare och vassare.

För att uppnå en högre trovärdighet för public service behöver public service-systemet reformeras. Därför vill vi att regeringen tillsätter en genomgripande utredning om hur vi kan konstruera ett nytt, modernare public service-system med starka inbyggda mekanismer som, i den mån det går, utgör grunden för en opartisk medieaktör.

3. Inför tillståndspanen 2026–2033, punkt 1 (C)

av Catarina Deremar (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3513 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 9 och avslår motionerna

2021/22:1841 av Maria Stockhaus och Camilla Waltersson Grönvall (båda M) yrkande 3,

2021/22:2472 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 1,

2021/22:2629 av Sten Bergheden (M) yrkande 2,

2021/22:3368 av Viktor Wärnick m.fl. (M) yrkande 9 och

2021/22:4162 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 27.

Ställningstagande

Public service spelar en stor roll för spegling av hela landet. Den behövs sida vid sida med de privata aktörerna för en mångfald av perspektiv. Ett fortsatt

brett uppdrag för public service är centralt för att utbudet ska fortsätta att vara relevant för många i Sverige. Det medför även att t.ex. personer med funktionsnedsättning också kan få ta del av ett brett utbud eftersom det är på public service som sådana krav kan ställas.

Jag menar att det är viktigt att public service fortsätter att ha ett brett uppdrag. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

4. Inför tillståndspanen 2026–2033, punkt 1 (KD)

av Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:4162 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 27,
bifaller delvis motionerna
2021/22:1841 av Maria Stockhaus och Camilla Waltersson Grönvall (båda M)
yrkande 3,
2021/22:2629 av Sten Bergheden (M) yrkande 2 och
2021/22:3368 av Viktor Wärnick m.fl. (M) yrkande 9 och
avslår motionerna
2021/22:2472 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 1 och
2021/22:3513 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 9.

Ställningstagande

Public service har en väldigt viktig roll att spela vad gäller att tillhandahålla en allsidig och opartisk nyhetsverksamhet, som inte minst tillgodoser de särskilda behov som finns hos vissa målgrupper såsom barn och unga, personer med funktionsnedsättning och minoritetsspråkgrupper. Detta gäller såväl nationella och regionala som internationella nyheter. Public service fyller också en väldigt viktig funktion som förmedlare av samhällsinformation. Detta gäller i vardagen men ännu mer i svårare tider, såsom i kris eller krig.

Kristdemokraterna anser att det i dag är en alltför liten andel av public service-företagens samlade sändningar som utgörs av nationell, regional eller internationell nyhetsförmedling alternativt samhällsinformation. I stället upptas en stor del av tablåerna av nöjesprogram. Detta är inte en rimlig prioritering. Ett tydligare fokus borde läggas på det som är kärnan i public service-uppdraget. Nöjesproduktioner kan kommersiella aktörer sköta minst lika bra. Likaså borde det vara viktigare för public service att stärka den regionala nyhetsbevakningen än att satsa på stora nöjesproduktioner.

För att stärka public services legitimitet över tid behöver uppdraget smalnas av jämfört med i dag och ges ett huvudsakligt fokus på samhällsinformation, oberoende och saklig nyhetsförmedling nationellt och regionalt samt därutöver ett högkvalitativt kulturutbud. Dessa frågor bör utredas av en parlamentariskt tillsatt kommitté. En utgångspunkt i att uppdraget smalnas av är att frigjorda medel ska användas till att stärka mångfalden i svenska medier samt till att sänka public service-avgiften. Detta bör riksdagen tillkänna för regeringen.

5. Finansiering av public service, punkt 2 (M)

av Kristina Axén Olin (M), Annicka Engblom (M), Ann-Britt Åsebol (M) och John E Weinerhall (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3368 av Viktor Wärnick m.fl. (M) yrkandena 10–12 och bifaller delvis motionerna

2021/22:2472 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 3 och

2021/22:2629 av Sten Bergheden (M) yrkandena 3 och 4.

Ställningstagande

Public service har stora resurser och en privilegierad ställning genom att dess intäkter är reglerade, förutsägbara och oberoende av marknadens förändringar under anslagsperioden. Att en sådan ställning innebär risker för dålig resursanvändning är lika självklart som skattebetalarnas legitima intresse av att skattemedel används effektivt.

Vidare kan det konstateras att skatteinbetalningarna till public service inte står i direkt korrelation till riksdagens anslagsbeslut. Därför bör public service-avgiften balanseras årligen så att det inte byggs upp ett för stort överskott på det s.k. public service-kontot. Det är avgörande för Sverige att det lönar sig bättre att arbeta och att fler kommer i jobb och om public service-avgiftens negativa marginaleffekter bidrar till att hindra detta så måste det självfallet åtgärdas.

Vår uppfattning är att det övergripande mediepolitiska målet bör vara en mediemarknad präglad av mångfald. I flera länder förekommer bl.a. reklamfinansiering av public service, som regel i kombination med licens- eller skattemedel. Vi menar att sådana hybridlösningar bör avvisas för svenskt vidkommande. Om public service-företagen får tillgång till både säker

offentlig finansiering och stora kommersiella möjligheter finns risken att de får en orimligt gynnad ställning gentemot andra medieaktörer. En sådan möjlighet riskerar att förstärka drivkrafterna att söka det kommersiellt framgångsrika framför det utbud som har tydlig public service-karaktär, vilket skulle äventyra det egna uppdraget.

Vi vill att regeringen snarast förstärker granskningsnämndens granskning av medelsanvändningen, utvärderar public service-avgiftens tekniska utformning, utreder public service-avgiftens eventuella negativa inverkan på arbetsmarknadens funktionssätt och återkommer till riksdagen med eventuella förslag på justeringar samt årligen balanserar public service-avgiften så att medborgarna inte betalar högre skatt än nödvändigt.

6. Finansiering av public service, punkt 2 (SD)

av Bo Broman (SD), Angelika Bengtsson (SD) och Jonas Andersson i Lingham (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:2472 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 3,
bifaller delvis motionerna
2021/22:2629 av Sten Bergheden (M) yrkandena 3 och 4 samt
2021/22:3368 av Viktor Wärnick m.fl. (M) yrkande 10 och
avslår motion
2021/22:3368 av Viktor Wärnick m.fl. (M) yrkandena 11 och 12.

Ställningstagande

Dagens skattefinansierade public service behöver, som vi även påpekade vid införandet av nuvarande system, betydande reformer för att säkra saktlighet och opartiskhet. Ett skattebaserat system möjliggör inte röstning med fötterna, dvs. att det är möjligt att avstå från att äga en tv och på så vis avstå från att vara med och finansiera public service om man känner sig missnöjd med bolagens prestation.

Public service är en viktig del av grundläggande svensk informationsinfrastruktur, men vi anser i dagens läge att kostnaderna för public service ska minskas och att public service bör sträva efter att bli vassare och upprätthålla en högre kvalitet än i dag.

Vi vill därför att regeringen utreder hur en effektivisering av public service-företagens verksamhet kan uppnås på bästa sätt.

7. Beslut vid förhandsprövning av nya tjänster hos public service-företagen, punkt 3 (SD)

av Bo Broman (SD), Angelika Bengtsson (SD) och Jonas Andersson i Lingham (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2472 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 9 och

bifaller delvis motion

2021/22:3513 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 11.

Ställningstagande

Förhandsprövningen fungerar på så vis att nya program eller andra tjänster av större betydelse ska anmälas till regeringen i förväg för godkännande. Anmälan ska även rapporteras till Myndigheten för press, radio och tv som i sin tur utreder och godkänner den nya tjänstens allmänna värde och marknadspåverkan. Skiljelinjen mellan censur och styrning från regeringen blir därför hårfin vad gäller förhandsprövning.

Vi månar om principen om armlängds avstånd, framförallt när politiker kan bedöma programinnehåll som förhandsprövningen av public services nya tjänster innebär. Vi ställer oss skeptiska till om det är politikerns och särskilt regeringens uppdrag, att avgöra om public service-företagen ska få lov att starta nya tjänster eller inte.

Vi vill inte att en myndighet underställd regeringen utför förhandsprövningar. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

8. Beslut vid förhandsprövning av nya tjänster hos public service-företagen, punkt 3 (C)

av Catarina Deremar (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3513 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 11 och

bifaller delvis motion

2021/22:2472 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 9.

Ställningstagande

Centerpartiet värderar public services viktiga uppdrag att granska makten. Vi vet också att public services kapacitet och opartiskhet i många fall varit bland de första offren när auktoritära och illiberala ledare tar makten.

Public services oberoende bör därför skyddas. Oberoendet är centralt för att public service ska uppfylla det demokratiska syftet. En del i detta är att se över det faktum att regeringen i dag är den instans som ska fatta beslut vad gäller förhandsprövningen. Att public service är oberoende vad gäller politisk påverkan är viktigt och bör även fastslås vad gäller förhandsprövningen.

Därför vill jag att systemet ska se annorlunda ut så att regeringen inte är inblandad i beslutsfattande vad gäller förhandsprövningen. Detta bör riksdagen tillkänna för regeringen.

9. Distributionsformer för public services program, punkt 4 (SD)

av Bo Broman (SD), Angelika Bengtsson (SD) och Jonas Andersson i Lingham (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2472 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 8 och 10 samt avslår motionerna

2021/22:1841 av Maria Stockhaus och Camilla Waltersson Grönvall (båda M) yrkande 4,

2021/22:2864 av Betty Malmberg (M) yrkande 2 och

2021/22:4165 av Pia Steensland m.fl. (KD) yrkande 2.

Ställningstagande

I dag granskas inte public service-företagens webbinnehåll av granskningsnämnden och sändningstillståndet berör inte webbverksamheterna. Public service-företagens webbplatser innehåller mycket som vanliga tv-sändningar inte innehåller, bl.a. textavsnitt intill programinslag som bör kunna granskas utifrån public service-företagens uppdrag om saklighet och opartiskhet. 2018 års grundlagsutredning (SOU 2020:45) föreslår ändringar som möjliggör granskning av webbinnehåll. Det är glädjande att alla partier äntligen lyssnat

på oss och att vi nu tillsammans tagit fram förslag för att lösa denna ohållbara problematik.

Regeringen skriver i proposition 2018/19:136 Ett modernt public service nära publiken – Villkor 2020–2025, att övergången från marksänd tv till andra distributionssätt ska utredas fram till 2027 och att en beredning bör komma till stånd tidigt under tillståndsperioden. Sverigedemokraterna vill betona att denna utredning bör komma till stånd snarast och att det bör finnas möjlighet att diskutera det eventuella innehållet i en sådan utredning under lång tid innan ett beslut ska fattas. Det för att teknikutvecklingen går mycket fort och frågorna berör rikets och medborgarnas säkerhet. Det bör klargöras om marknätet ska finnas kvar och hur stor andel av public services utbud som ska sändas via etern. Om marknätet ska finnas kvar som en säkerhetslina för framtida kriser, hur säkrar vi i så fall att hushållen fortfarande kan ta emot sändningarna?

Vi vill att regeringen snarast möjliggör för riksdagen att fatta beslut som gör att public service-företagens webbtjänster kan granskas utifrån saklighet och opartiskhet samt att regeringen omgående tillsätter utlovad utredning om övergång från marksänd tv till andra distributionssätt.

10. Distributionsformer för public services program, punkt 4 (KD)

av Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4165 av Pia Steensland m.fl. (KD) yrkande 2 och avslår motionerna

2021/22:1841 av Maria Stockhaus och Camilla Waltersson Grönvall (båda M) yrkande 4,

2021/22:2472 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 8 och 10 samt

2021/22:2864 av Betty Malmberg (M) yrkande 2.

Ställningstagande

Utifrån ett demokratiperspektiv är det viktigt att personer med funktionsnedsättning får tillgång även till de medier som har vuxit fram på senare år, t.ex. webb-tv. Det är t.ex. problematiskt om en partiledardebatt i en valrörelse inte är tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. I takt med att

medielandskapet förändras bör därför också medieutbudet för personer med funktionsnedsättning ses över.

När det gäller public service är det viktigt att utbudet är tillgängligt för personer med funktionsnedsättning och att det möter minoriteters behov och önskemål. Här har UR en viktig roll att spela som genom sina produktioners kombination av journalistik och pedagogik, skapar program som utbildar och fördjupar i stora som små frågor.

Jag vill därför att regeringen säkerställer att personer med funktionsnedsättning kan ta del av medier och samhällsinformation.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motion från allmänna motionstiden 2020/21

2020/21:3587 av Tina Acketoft m.fl. (L):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om insatser avseende språk, medier och kultur och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2021/22

2021/22:267 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samverkan mellan nordiska public service-bolag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:341 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en hopslagning av public service-bolagen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förtydligade ägardirektiv till public service-bolagen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en försäljning av vissa delar av public service för ett smalare utbud och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:406 av Mats Nordberg och Staffan Eklöf (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelbundet sända oselektade och kompletta nyhetsprogram på skandinaviska språk från nordiska länder via SVT och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att svenska nyheter sänds i andra nordiska länder och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:557 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att främja en rikstäckande public service och motverka centralisering av public service-företagen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1463 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att avskaffa public service och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1841 av Maria Stockhaus och Camilla Waltersson Grönvall (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa grundförutsättningarna för public service, dvs. dess oberoende och självständighet, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att public service inte bör konkurrera med kommersiella aktörer och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att public service-uppdraget som sådant bör renodlas och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen framöver ska sträva efter att formulera public service-bolagens uppdrag på ett sätt som inte begränsar deras uppdrag till specifika tekniska distributionskanaler och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2472 av Aron Emilsson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en större utredning för en modernisering av public service som system och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att direktiv bör tas fram som ser över möjligheterna att slå samman public service-bolagen till ett bolag som sysslar med samtliga format och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om finansiering av public service och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nordiskt samarbete och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kvotering och representationstillsättning utifrån ovidkommande yttre kriterier och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att public service-bolagens webbinnehåll ska inkluderas i sändningstillstånden och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i de fall en förhandsprövning görs bör den inte göras av en myndighet under regeringen och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning som ser över frågan kring övergången från marksänd tv till andra distributionssätt och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ansvaret för svenska språket och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2629 av Sten Bergheden (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över vilka verksamheter som ska ligga inom public services uppdrag och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över ekonomin för public service och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om det är möjligt att ta bort eller sänka tv-skatten avsevärt och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2864 av Betty Malmberg (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera i vilken grad medieaktörer levererar sitt programinnehåll utan att hänvisa till externa distributionsplattformar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:2922 av Runar Filper (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur man kan stärka och återta det svenska språkets ställning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3368 av Viktor Wärnick m.fl. (M):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en ny public service-utredning med uppdrag att utreda en ny tillstånds- och budgetprocess inför tillståndsperioden 2026–2033 och vidare och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom ramen för en ny tillstånds- och budgetprocess bör olika anslagsnivåer, och därmed också nivån på public service-skatten, prövas utifrån underlag som programbolagen själva tar fram, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att public service-skatten årligen bör balanseras så att det inte byggs upp ett för stort överskott på det s.k. rundradiokontot, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda public service-skattens tekniska utformning och dess negativa marginaleffekter på jobb och tillväxt samt återkomma med eventuella förslag på justeringar och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör göra en översyn av styrelsetillsättningen i Förvaltningsstiftelsen för att ytterligare stärka oberoendet för public service och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att public service-bolagen i sin verksamhet på webben ska undvika att skada förutsättningarna för dagspressen samt att allt material som produceras av bolagen och som de äger rättigheterna till bör vara tillgängligt för pressen utan kostnad, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utrymmet för SVT att ta emot sponsringsintäkter i samband med bl.a. sportevenemang bör ses över och stramas upp ytterligare och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att UR bör avvecklas som särskilt bolag och dess verksamhet och uppdrag överförs till SVT och SR, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:3389 av Tina Acketoft m.fl. (L):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om insatser avseende språk, medier och kultur och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3513 av Catarina Deremar m.fl. (C):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av ett fortsatt brett uppdrag för public service och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att Sveriges Radio, Sveriges Television och Utbildningsradion så långt det är möjligt ska tillgängliggöra sitt journalistiska public service-material för fri användning och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat oberoende för public service och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4008 av Christer Nylander m.fl. (L):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna den mediala ekologin och ge public service-bolagen i uppdrag att utarbeta tydliga riktlinjer för hur de ska hantera lokal konkurrens och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta åtgärder för att stärka oberoendet för Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4048 av Mikael Damsgaard (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillgänglighet till de nordiska public service-bolagens digitala tv-tjänster och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4110 av Rasmus Ling m.fl. (MP):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillgängliggöra public service i respektive länder och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4118 av Pernilla Stålhammar m.fl. (MP):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna Utbildningsradion och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4162 av Roland Utbult m.fl. (KD):

27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna en public service som ska finnas tillgänglig brett med ett på sikt smalare uppdrag med fokus på samhällsinformation, oberoende och saklig nyhetsförmedling och ett högkvalitativt kulturutbud, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:4165 av Pia Steensland m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ur ett demokratiperspektiv säkerställa att personer med funktionsnedsättning kan ta del av medier och samhällsinformation, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

BILAGA 2**Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet**

Motion	Motionärer	Yrkanden
5. Motionsyrkanden som bereds förenklat		
2020/21:3587	Tina Acketoft m.fl. (L)	12
2021/22:267	Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD)	4
2021/22:341	Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD)	2–4
2021/22:406	Mats Nordberg och Staffan Eklöf (båda SD)	1 och 2
2021/22:557	Edward Riedl (M)	
2021/22:1463	Boriana Åberg (M)	
2021/22:1841	Maria Stockhaus och Camilla Waltersson Grönvall (båda M)	1 och 2
2021/22:2472	Aron Emilsson m.fl. (SD)	2, 4, 7 och 11
2021/22:2922	Runar Filper (SD)	1
2021/22:3368	Viktor Wärnick m.fl. (M)	13–16
2021/22:3389	Tina Acketoft m.fl. (L)	12
2021/22:3513	Catarina Deremar m.fl. (C)	10
2021/22:4008	Christer Nylander m.fl. (L)	4 och 5
2021/22:4048	Mikael Damsgaard (M)	2
2021/22:4110	Rasmus Ling m.fl. (MP)	6
2021/22:4118	Pernilla Stålhammar m.fl. (MP)	6